

090620 Midsommardagen Henrik Glamsjö

Gud som skapare

Ordet skapelse är nästan uteslutande gott och kanske särskilt så här års när naturen runt om oss verkligen återspeglar Guds godhet och nåd. Vi svenskar har ett i det närmaste religiöst förhållande till naturen och skapelsen. Inte sällan säger människor (kanske oftast svenskar) att jag möter Gud när jag är ute och plockar svamp eller gör något annat i naturen. Då är det bara gud och jag.

Ändå, om man tänker efter, är det långt ifrån alltid skapelsen är så där perfekt som den verkar vara i vår tankevärld. Och då tänker jag inte på sådana biologiska obegripligheter som mygg, knott och brännmaneter. Nej utan på det faktum att naturen och skapelsen faktiskt kan vara direkt hotfull ibland. Naturkatastrofer i form av översvämningar och torka stör bilden av den där perfekta skapelsen.

Eller är det så att när vi tänker på skapelsen så att säga återvänder vi till just idealbilden, själva Edens lustgård. Där allt var som det skulle. Väcks det djupt inom oss själva urtillståndet när världen var fri från ondska och mörker. Idag är det skapelsens dag och vi läste skapelseberättelsen. Det är redogörelsen för hur Gud lyfte världen och tillvaron ur kaoset. Det har i över hundra år pågått en kamp kring skapelseberättelsen och vetenskapen. I år är det för övrigt 150 år sedan Charles Darwin föddes. Frågan är om det har gått till så som det berättas eller om det egentligen är evolutionsteorin som är sann. Charles Darwin spannar vidare på en tanke som redan fanns då men gav den en förklaring, det naturliga urvalet. Det betyder att den starkes överlevnad för utvecklingen framåt eftersom mindre lämpliga variationer sällas bort.

Det finns de som driver denna kamp mellan skapelseberättelse och utvecklingslära nog så intensivt men jag tror att de flesta stora kyrkorna trots allt accepterar evolutionen som det sätt på vilket Gud skapade världen.

Det som kanske har varit svårare att acceptera är de konsekvenser som inte alla men ändå vissa (extrema) vetenskapsmän och kvinnor. Där man låter den starkes överlevnad vara den enda lagen som råder. Då inte bara i strikt biologisk mening utan också inom sociologin i förhållandet mellan människor i vårt samhälle. Detta leder inte sällan till ett förakt för det som är svagt och också till diverse otäcka politiska strömningar. Vi har sett alldeles för mycket av dem under 1900-talet. Det har förekommit och förekommer ibland på ett subtilt sätt inte alls så utvecklat sätt men kan ändå fortfarande dyka upp i resonemangen.

Det finns fler sätt än ett att läsa och förstå skapelseberättelsen. Även om man accepterar att naturen har utvecklats har skapelseberättelsen mycket att lära oss: vi stannar vid några punkter.

1. Den första är att Gud har skapat. Även om man accepterar att det skett genom evolution är det inte en blind slump som ligger bakom. Vi tror att det är Gud som genom sin vilja och plan frambringat skapelsen. Därför är det också riktigt att vi kan lära känna Gud som skapat genom skapelsen. Gud har så att säga satt sitt avtryck i skapelsen. Och i oss som människor. Den som säger att han eller hon möter Gud i skapelsen är inte fel ute.

Mycket i skapelsen och världen kan vi inte förstå och jag tror inte heller att allt som sker är Guds vilja. Men visst går det att som Carl von Linné sade: se Gud på ryggen i och genom skapelsen.

2. Vi hör hemma hos Gud. när vi söker oss bakåt mot vårt ursprung så hamnar vi till sist hos Gud. Han har skapat oss, han har satt oss att förvalta och vårda skapelsen. Gud är ursprunget och vi är absolut beroende av honom. Gud skapar nämligen hela tiden, ständigt låter han genom sin kraft världen finnas och leva. Människan kan inte tänkas utan Gud. Vi är en handfull jord som Gud har format och gett liv. Och vi, till skillnad från resten av skapelsen, kan förstå detta, att vi finns och kan lära känna Gud.

3. Det finns en ordning som Gud har lagt ner i skapelsen, och vi ser den manifesterad i skapelsedagarna. Det finns en plan och en vilja för skapelsen men också mitt liv. Det finns en naturlig ordning som avspeglas i skapelsen. Det går att bryta den ordningen. Till en början, men det får konsekvenser. Här kommer vi in på vårt uppdrag som förvaltare i skapelsen. Det är egentligen ganska enkelt att se hur och på vilket sätt skapelsen skall förvaltas och samtidigt är det så oändligt svårt. Miljökatastrofer blir mänskliga katastrofer därför att våra fel slår tillbaks mot oss själva.

4. Det finns också ett brott. Det finns en avgrund i skapelsen för det är inte bara våra handlingar som direkt får återverkan på oss. Utan hela skapelsen, själva naturen är skild från Gud. Paulus skriver att hela skapelsen ropar som i födslovånda. Vi vet att vår idealiserade bild av skapelsen är falsk. Skapelsen är både fantastisk men också oerhört grym. I själva skapelsen finns ingen nåd. Där är det verkligen den starkes överlevnad som gäller. Hade vi bara accepterat evolutionsläran som förklaring på hur allt blev till där och räknat bort skapelseberättelsen hade det varit möjligt att stanna där. Det har också gjorts genom mänsklighetens historia. Hitlertyskland räknade bara med den starkes överlevnad, något utrymme för mänsklig bräcklighet och svaghet fanns inte.

5. Här kommer vi till den sista punkten. Vi är inte utlämnade åt det som kallas för naturligt eller den starkes överlevnad. Som människor har vi istället del av en Gudslighet vilket gör varje människa till en återglans av Gud. Och varje människa är därför oändligt värdefull och har dessutom en uppgift att förvalta och vårda, skapelsen och sina medmänniskor. Vi har som människor möjlighet att lyfta oss ur perspektivet med den starkes överlevnad. Faktum är att det är det som gör oss mänskliga.

Vi lär oss också att Herren Gud fortsätter skapa, och ville föra världen tillbaka till sig, han älskade den åter till Gud, genom Jesus Kristus. En kristen förståelse av skapelsen kan inte stanna i första trosartikeln om Gud som skapare utan hör samman med den andra och den tredje, Jesus och Anden. För att hela skapelsen tog Gud själv steget över till oss. han ställde sig på de utkastades sida. På vår sida. Han blev som vi för att vi skulle kunna komma åter till Gud. För att hela skapelsen skulle försonas och återföras till Gud.

Det finns en väg till Gud för oss och vi ser den vägen i nattvarden. Här dukas snart vanligt bröd och vin fram på vårt altarbord. Gåvor av jordens frukt och människor arbete. Dessa vanliga gåvor görs heliga igenom bönen och den helige Ande och blir Jesu Kristi kropp och blod. Det finns i det skapade en slags inneboende potential till helighet. Också i oss. Också vi blir heliggjorda genom det Jesus har gjort för oss. För vi är skapade att leva nära Gud och nära Guds skapelse. Det är nåd.

338:4

*Spela samman oss som går, mot en dag som ingen sett
tills i dig vårt mål vi når, heliga treenighet.*